

РЕШЕНИЕ

№ 22016

гр. София, 02.06.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 10 състав, в публично заседание на 14.05.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Мариета Райкова

при участието на секретаря Евгения Стоичкова, като разгледа дело номер **1094** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административно-процесуалния кодекс (АПК), във вр. § 4б, ал. 1 от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража (ЗИНЗС).

Образувано е по жалба на Л. Т. Т. с ЕГН [ЕГН], изтърпяващ наказание „лишаване от свобода“ в затвора [населено място] срещу Заповед № 610 от 29.12.2025г., издадена от началника на затвора, с която отменя Заповеди № 113 и 114 от 20.02.2025г., с които на Т. е възложено да работи като санитар в медицинския център.

В жалбата е изразено несъгласие с мотивите за спирането му от работа като се твърди, че е изпълнявал задълженията си „точно“ и не ги е нарушавал. По делото е представено допълнение към жалбата, чрез адв. С. И., в което процесната заповед е оспорена като нищожна, като са изложени и аргументи, че същата е неправилна и незаконосъобразна. Сочи се несъобразяване с установените обстоятелства по време на изслушването, а именно, че лекарствата са на И. Д. – обстоятелство, заявено от него; по отношение на цигарите жалбоподателят е заявил, че ги е закупувал от лавката на затвора като е посочил и касови бележки с негов код на тях. На следващо място, в жалбата е посочено, че лекарствата на И. не са били намерени в принадлежащ на жалбоподателя багаж, дрехи или легло, както и на работното му място, а лекарят от медицинският център е заявил, че медикаменти от тези видове не са закупувани за медицинския център. В обобщение се твърди, че заповедта не е съобразена с фактическата обстановка и с доказателствата по делото, както и че не е налице нито едно от основанията за освобождаване от работа, уредени в чл. 170, ал. 2 от ППЗИНЗС. Моли съда да прогласи нищожността на оспорената заповед и жалбоподателят да бъде възстановен на работа.

В съдебно заседание жалбоподателя Т. се явява лично и се представлява от адв. И. с приложено пълномощно по делото. Процесуалният представител поддържа жалбата и твърди, че отстраняването от работа на Т. е незаконосъобразно. Претендира адвокатско възнаграждение по предоставен списък на осн. чл. 144 от АПК, във вр. с чл. 78 от ГПК.

Ответникът - началникът на затвора - [населено място], редовно призован, не се явява, представлява се от юрк. К. с приложено пълномощно. Моли съда жалбата да бъде отхвърлена като недоказана. Прави възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение.

Към административната преписка е приложено становище от процесуалния представител на ответника, в което е посочено, че заповедта е издадена в предвидената от закона форма и съдържа изискуемите реквизити. При издаването ѝ не са допуснати нарушения на административно производство, същата е мотивирана и издадена в съответствие с материални закон.

Софийска градска прокуратура, редовно уведомена за съдебно заседание, не се представлява и не изразява становище по основателността на жалбата.

Съдът, след като се запозна с доказателствата и доводите на страните, намира за установена, следната фактическа обстановка:

Жалбоподателят Л. Т. Т. изтърпява наказание „лишаване от свобода“ в затвора - [населено място]. Със заповеди № 113 и № 114 от 20.02.2025 г. на началника на затвора – [населено място] лишеният от свобода е бил назначен на работа като санитар в медицинския център.

На 02.10.2025 г. в 21:30 часа е извършено претърсване на спално помещение № 7. В хода на претърсването били открити 426 броя консерви, 128 бр. кутии с цигари, без наличен документ за собственост, 7 бр. контейнери с хапчета, 21 бр. кутийки с хапчета, 7 бр. мазила, 1 бр. шпакла и 1 бр. патрон с ключ, за което са съставени протоколи с № 790, № 791 и № 1495 от 02.10.2025 г. Претърсването е извършено във връзка с постъпил сигнал № М-9606 от 25.08.2025г. и е отразено и в докладна записка № 23433 от 03.10.2025 г. на мл. инспектор И. С..

Към извършеното претърсване са приложени и обяснения от Л. Т., в който е изложено, че спалното помещение е отворено за претърсване на 02.10.2025г. около 21:30 часа и са иззети консерви, цигари, лекарства, чанти, 2 чувала и др., както и телевизор, радио и лист с телефонни номера. В обяснението също така посочва: „патронника е на шкафа“, откритата шпакла е била на прозореца, „контейнерчетата са на И. също“ и „21 бр. кутии с хапчета, мазилата също не са мои“. По отношение на кутиите с цигари е посочено, цит.: „кутиите с цигари ги държим в един шкаф“. В писмените си обяснения И. Б. твърди, че на 02.10.2025 около 21:30 часа е извършено претърсване като е иззето „голямо количество консерви, цигари, лекарства и други неща“, също така е посочено, че са му иззети от леглото карабинер за ключове и торби с други вещи, за който „още не знае какво точно са му взели“.

В писмените си обяснения Н. М. твърди, че по време на претърсване са иззети кутии с цигари, много консерви и лекарства.

На 13.10.2025г. И. Б. със заявление е изискал да му бъдат върнати иззетите вещи от претърсването, а именно: автършейф; шишенце с пръскалка - около 200 мл. като одеколон аромат с дезинфектант; флакони от лекарства - празни и пълни с лекарства, различни видове; миниатюрна кутийка с капаче вътре с лекарство - силно психотропно вещество, дадено му от медицинския център, отпуснато по червената книга; туба от валериан съдържаща около 10 бр. силни психотропни лекарства; стъклено шишенце с капаче съдържащо миниатюрни хапчета за нерви, лично негови; торбичка с лекарства - витамини и лекарства за болки в главата, мускалите и грип; карабина - карабинер с винт; около 4 бр. платнени торби; 66 бр. мини карабини; метални ключодържатели; 4 бр. ножчета за бръснене и около 40 бр. блистери /нарязани/ различни видове лекарства за лечение на болести, „от които се лекувам и поддържам“.

В молба до началника на затвора жалбоподателят Л. Т. е посочил, че при извършване на обиска са му взети телевизор и радио, като телевизорът му е върнат, а радиото с марка „S.” не му е върнато.

От системата за направени покупки от лавката към затвора- [населено място] за периода 01.01.2025 г. до 03.11.2025г. е било установено, че Л. Т. не е закупувал от лавката цигари или тютюневи изделия, а И. Б. на 02.08.2025 г. е закупил 1 бр. тютюн, а на 30.10.2025г. е закупил 1бр. тютюн и 2 бр. кутии цигари. От справка в картоната на лишените от свобода за проведени свиждания за същият период е установено, че Л. Т. е получил на 12.10.2025 г. 40 бр. кутии с цигари, а И. Б. на 22.06.2025г. е получил 5 бр. кутии цигари, на 27.07.2025г.- 2 бр. кутии с цигари, на 10.08.2025 г. – 1 бр. кутия с цигари, на 14.09.2025 г. - 20 бр. кутии с цигари и на 12.10.2025 - 20 бр. кутии с цигари.

С докладна записка с рег. № 27072 от инсп. М. Т. до началника на затвора въз основа на докладната записка № 23433 от 03.10.2025г. са предложени наказания за лишените от свобода, както следва - за Т. съгласно чл. 101, т. 4 от ЗИНЗС, а за Б. съгласно чл. 101, т. 2 от ЗИНЗС. Изготвен е протокол № 95 от 25.11.2025 г. на Комисията (в състав председател и 6 броя членове), като лишените от свобода Т. и Б. са изслушани и е взето решение същите да бъдат наказани, като за Т. правното основание е притежание на неразрешените вещи по чл. 101, т. 4 от ЗИНЗС.

Със Заповед № 783 от 26.11.2025г. на началника на затвора - С., на основание чл. 104, ал.1 и чл. 101, т.4 от ЗИНЗС на л. св. Л. Т. е наложено дисциплинарно наказание - „забрана за участие в колективни мероприятия във и извън МЛС за срок от три месеца“. В заповедта е прието, че във връзка с откритите неразрешени вещи и предмети в спалното помещение жалбоподателя е нарушил чл. 96, т. 3 и чл. 97, т. 2 от ЗИНЗС, което представлява дисциплинарно нарушение по чл. 100, ал. 1 и ал. 2, т. 1, т. 5 от ЗИНЗС.

Със Заповед № 784 от 26.11.2025г. на началника на затвора - С., на основание чл. 104, ал. 1 и чл. 101, т.2 от ЗИНЗС на л. св. И. Б. е наложено дисциплинарно наказание - „извънредно дежурство по поддръжка на чистотата и хигиената“ за срок от 7 дни.

Изготвена е докладна записка с рег. № 32/53 от 29.12.2025 г. до началника на затвора за издаване на заповед за спиране от работа на лишения от свобода Л. Т.. В същата инсп. М. Т. – ИСДВР посочва, че във връзка с докладната записка с рег. № 23433 от 03.10.2025г. от мл. инсп. С., касаеща открити множество медикаменти – лекарства, както и кутии с цигари при извършено претърсване на л. св. Л. Т., предлага да бъде издадена заповед за спиране от работа като санитар в медицинския център към затвора- [населено място]. Допълнително е изложено, че към момента на изготвяне на докладната записка за Т. има издадена Заповед с № 457 от 03.10.2025г. за временно спиране от работа, както и наложено дисциплинарно наказание „забрана за участие в колективни мероприятия за срок от 3 месеца“.

При тази обстановка, позовавайки се на извършено дисциплинарно нарушение от Т. със Заповед № 610 от 29.12.2025г. за освобождаване от работа на лишен от свобода, полагащ труд в затвора- [населено място], началникът на затвора е отменил свои заповеди № 113 и № 114 от 20.02.2025 г., с които на жалбоподателя е възложено да работи като санитар в медицинския център.

По искане на ответника е допуснат разпит на свизетел д-р М. Т.. Съдът кредитира показанията му като обективни и безпристрастни, логични и последователни. В показанията си същият заявява, че е постъпил на работа в медицинския център на затвора през 2021г. Познава лишеният от свобода Т., който от 2023г. е работил като санитар, първо в стоматологичния кабинет, а от 2024 г. работи при него. Изпълнявал е задълженията си без проблеми и не е имал поводи за оплакване от него през годините, като той и стоматологът са писали и предложения за награждаването му; заявява, че лишените от свобода нямат задължението да работят с медикаменти, нямат достъп до

тях, както и нямат задължение да ги съхраняват. За Т. посочва, че не е наблюдавал да взима медикаменти. По отношение на отстраняването на последния от работа посочва, че това обстоятелство го е узнал от дежурния. Също така от затворническата администрация му бил задаван въпрос „дали тези медикаменти са от медицинския център“, за което свидетелят посочил „имаше от центъра, но имаше и такива които не ми ги доставят, такива които се получават отвън, от близките“. Имало и лекарства за хипертония, които не се получават в медицинския център.

По делото е приложена административната преписка.

При така установената фактическа обстановка, съдът намира от правна страна следното:

Жалбата е подадена в законоустановения срок от надлежна страна, при спазване изискванията на закона, срещу административен акт, който подлежи на оспорване по съдебен ред.

Съгласно разпоредбата на § 4б, ал. 1 от Допълнителните разпоредби на ЗИНЗС, разпоредбите на глава десета от Административнопроцесуалния кодекс се прилагат и в случаите, когато не е предвидено изрично в този закон обжалване на индивидуални административни актове на органите по изпълнение на наказанията. Производствата се разглеждат пред административния съд по местоизпълнение на наказанието. Решението на съда е окончателно.

В процесният случай не е предвидено обжалване на процесната заповед както по административен, така и по съдебен ред. Допустимостта на жалбата се обуславя и от разпоредбата на чл. 120, ал. 2 от Конституцията на Република България, според която гражданите и юридическите лица могат да обжалват всички административни актове, които ги засягат освен изрично посочените със закон (Определение № 9820 от 26.06.2019 г. на ВАС, по адм. дело № 6304/2019 г.), поради което жалбата е процесуално допустима и следва да бъде разгледана по същество.

По отношение на претендираната нищожност, то съда е длъжен служебно да следи за нея и същата не е обвързана със срок. Според нормата на чл. 146, във вр. чл. 168 от АПК съдът следва да провери актът издаден ли е от компетентен орган и в предписаната от закона форма, спазени ли са материалноправните и процесуалноправните разпоредби и съобразен ли е актът с целта на закона.

Разгледана по същество жалбата е основателна.

Доколкото в специалните закони и в АПК не съществуват изрично формуирани основания за нищожност на административните актове, теорията и съдебната практика са възприели критерия, че такива са петте основания за незаконосъобразност по чл. 146 от АПК, но тогава, когато нарушенията им са особено съществени. Нищожен е само този акт, който е засегнат от толкова съществен порок, че актът изначално, от момента на издаването му не поражда правните последици, към които е насочен. Съобразно това и с оглед на всеки един от възможните пороци на административните актове, теорията е изградила следните критерии кога един порок води до нищожност: 1). Всяка некомпетентност винаги е основание за нищожност на акта. 2). Порокът във формата е основание за нищожност, само когато е толкова сериозен, че практически се приравнява на липса на форма и оттам - на липса на волеизявление. 3). Съществените нарушения на административно-производствените правила са основания за нищожност, също само ако са толкова съществени, че нарушението е довело до липса на волеизявление. 4). Нарушенията на материалния закон касаят правилността на административния акт, а не неговата валидност, поради, което нищожен би бил на посоченото основание само този акт, който изцяло е лишен от законова опора - т.е. не е издаден на основание нито една правна норма и същевременно засяга по отрицателен начин своя адресат. Само пълната липса на условията или предпоставките, предвидени в приложимата материалноправна норма, и липсата на каквото и да е основание и

изобщо на възможност, за който и да е орган да издаде акт с това съдържание би довело до нищожност на посоченото основание. 5). Превратното упражняване на власт също е порок, водещ само до незаконосъобразност като правило и само ако преследваната цел не може да се постигне с никакъв акт посоченият порок води до нищожност.

Съдът приема, че оспореният акт е издаден от компетентен орган в пределите на неговата законова компетентност по място, време и степен.

В разпоредбите на чл. 172, ал. 1 от ЗИНЗС и чл. 163, ал. 1 от ППЗИНЗС е предвидено, че участието на лишените от свобода в трудова дейност има за цел тяхната ресоциализация, превъзпитание, придобиване или повишаване на професионалната им квалификация. Нормата на чл. 164, ал. 1 от ППЗИНЗС предвижда, че възможностите за участие в трудова дейност се определят от администрацията на затвора, поправителния дом или затворническото общежитие в рамките на разкритите работни места в Държавно предприятие „Фонд затворно дело“ и в обслужващата и комунално-битова дейност на затворническите заведения, а съгласно ал. 3 на същата разпоредба, включването на лишените от свобода в трудова дейност се извършва след установяване на работоспособността им и въз основа на преценка относно здравословното им състояние, възрастта, пола, професионалната квалификация, техните интереси и предпочитания, оценката на риска и изискванията на режима и охраната.

Според разпоредбата на чл. 166, ал. 2 от ППЗИНЗС за назначаването на работа на лишените от свобода и в случаите, в които се налага преместване в друга група, началникът на затвора, поправителния дом или затворническото общежитие издава писмена заповед. Участието в трудова дейност се прекратява също с писмена заповед на началника на затвора, поправителния дом или затворническото общежитие при наличие на посочените в чл. 170, ал. 2 и ал. 3 от ППЗИНЗС обстоятелства.

В процесния случай оспорената заповед е издадена от началника на затвора – С., който е компетентен орган по смисъла на чл. 170, ал. 3 от ППЗИНЗС.

На следващо място, заповедта е издадена в писмената форма и отговоря на изискванията за съдържание съгласно чл. 59, ал. 2 от АПК, който извод, съдът прави с оглед посоченото в Тълкувателно решение № 16 от 31.03.1975 г. на ОСГК на ВС, че мотивите към административния акт или към резолюцията за отказ за издаване на административен акт могат да бъдат изложени и отделно от самия акт. В конкретния случай оспорената заповед изрично препраща към констатациите от изготвената Докладна записка с рег. № 32/53 от 29.12.2025 г. в която са описани обстоятелствата - държане от жалбоподателя на „множество лекарства“ и кутии цигари, мотивирали упражнената от органа компетентност.

С оглед на изложеното настоящата съдебна инстанция не приема възражението на жалбоподателя, че издадената заповед е нищожна.

Съгласно нормата на чл. 41, ал. 1 от Наказателния кодекс (НК), изтърпяването на наказанието лишаване от свобода се съпровожда с подходящ, съответно заплатен общественополезен труд, чрез който се цели превъзпитанието на осъдените, както и създаването и повишаването на тяхната професионална квалификация, а с чл. 41, ал. 3 от НК е регламентирано, че положеният труд се зачита за намаляване срока на наказанието, като два работни дни се считат за три дни лишаване от свобода.

По делото няма спор между страните, че в спално помещение, в което е настанен жалбоподателя с още две лица са били открити неразрешени вещи, което е определено като нарушение на чл. 96, т. 3 и чл. 97, т. 2 от ЗИНЗС. Прието е, че л. св. Т. е извършил дисциплинарно нарушение, поради което и със Заповед № 783 от 26.11.2025 г. на началника на Затвора – [населено място], на основание чл. 104, ал. 1 и чл. 101, т. 4 от ЗИНЗС му е наложено дисциплинарно наказание -

„забрана за участие в колективни мероприятия във извън МЛС за срок от три месеца“.

Извършеното нарушение, изразяващо се в това, че в спалното помещение, в което е бил настанен жалбоподателя, са били открити забранени вещи и предмети, е дало основание на началника на затвора – [населено място] да прекрати участието на жалбоподателя в трудова дейност, поради което е издал оспорената Заповед № 610 от 29.12.2025 г. на осн. чл. 170, ал. 2 и ал. 3 от ППЗИНС.

Съгласно нормата на чл. 170, ал. 2 от ППЗИНС негативното отношение към трудовата дейност като системно неизпълнение на трудовите норми, неуплътняване на работното време, отклонение от работното място, отказ от работа и други тежки нарушения на трудовата дисциплина, се считат за утежняващо обстоятелство при разглеждане на правното положение на лишените от свобода. Според ал. 3 от същият норма - в случаите по ал. 2 или при обективна невъзможност за изпълнение на възложената работа участието в трудова дейност се прекратява с писмена заповед на съответния началник.

В настоящия случай не се твърди с оспорения акт и не се установява от представените доказателствата по делото обективна невъзможност за изпълнение на възложената работа. По делото е спорен въпросът дали са обстоятелствата, визирани в разпоредбата на ал. 2, чл. 170 от ППЗИНС, и дали издадената заповед за налагане на дисциплинарно наказание поради държането на забранени вещи е основание за прекратяването на възложената работа.

Съдът намира, че дисциплинарното нарушение, извършено от Л. Т., не попада в приложното поле на чл. 170, ал. 2 от ППЗИНС, тъй като не съставлява както „негативно отношение към трудовата дейност“, така и „отказ от работа“. Макар и да е нарушение на установените правила в затвора, не съставлява „тежко нарушение на трудовата дисциплина“. В административната преписка дори липсват данни лишеният от свобода Л. Т. да не е извършвал дейността си, респ. да се е отклонявал от работното време или място. А в допълнение на това от показанията на св. д-р Т. се установява, че Т. е изпълнявал задълженията си „без проблеми и не е имало поводи за оплакване от него през годините“, като дори той лично е написал две предложения за награждаването му, както и че предложение за надграждането му е писано и от стоматологът докато е работил с него.

Преценката за незаконосъобразността на държането на забранени вещи и предмети е предмет на друг административен акт, а именно - Заповед № 783 от 26.11.2025 г. на началника на затвора - С.. Само по себе визираното дисциплинарно нарушение не съставлява „тежко нарушение на трудовата дисциплина“ по смисъла на чл. 170, ал. 2 от ППЗИНС, което да е основание за прекратяване на участието на Л. Т. в трудова дейност с оспорената в настоящото производство Заповед № 610 от 29.12.2025 г. на началника на затвора – [населено място].

Следва да бъде отбелязано и че в докладната записка липсва индивидуализация на установените лекарства по наименование и вид, не е извършена съпоставка същите имало ли ги е в медицинския център, установено ли е по безспорен начин, че такива медикаменти са липсвали в медицинския център, които обстоятелства да навеждат под някаква форма към твърдяното от административният орган, че лишеният от свобода се е снабдил с тях при работата си като санитар там. На следващо място, не е изследвано, с оглед потвърждаване или отхвърляне заявеното от л.св. свобода Б., че установените лекарства са негови, както и част от кутиите с цигари.

По изложените съображения настоящата съдебна инстанция намира жалбата за основателна - издадената заповед е незаконосъобразна, издадена е при липса на предпоставките по чл. 170, ал. 2 от ППЗИНС, поради което същата следва да бъде отменена.

С оглед изхода на делото претенцията за заплащане на разноски от страна на жалбоподателя следва да бъде поставена на разглеждане на основание чл. 143, ал. 1 от АПК. Претендират се

разноски в размер на 5.11 евро за държавна такса и 1 000 евро за адвокатско възнаграждение, като е представен договор за правна защита и съдействие с уговорено възнаграждение 1 000.00 евро, заплатено в брой.

Направено е възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение от страна на процесуалният представител на ответника. Същото съдът не кредитира като основателно предвид разпоредбата на чл. 78, ал. 5 от ГПК, съгласно която същото следва да бъде мотивирано.

От друга страна при определяне на размера на адвокатското възнаграждение, което следва да бъде заплатено от ответника, съдът съобрази задължителния характер на тълкуването на чл. 101, § 1 ДФЕС, дадено с Решение от 25.01.2024 г. по дело C-438/22 на СЕС, съгласно което приетата от Висшия адвокатски съвет като съсловна организация Наредба № 1 от 09.01.2004г. относно задължителните минимални размери на адвокатските възнаграждения, е равнозначна на хоризонтално определяне на задължителни минимални тарифи, забранено от член 101, § 1 от ДФЕС, имащ директен ефект в отношенията между частноправните субекти и пораждащ правни последици за тях, като е посочено, че подобни действия водят до увеличаване на цените в ущърб на потребителите, което разкрива достатъчна степен на вредност по отношение на конкуренцията, независимо от размера на определената минимална цена, като такова ограничение на конкуренцията в никакъв случай не може да бъде обосновано с преследването на „легитимни цели“ и води до нищожност на наредбата, която няма действие в отношенията между договарящите страни и не може да се противопоставя на трети лица, като нищожността е задължителна за съда и засяга всички минали или бъдещи последици.

Като ориентир за определяне на адвокатското възнаграждение, съдът следва да взема предвид размерите, определени в Наредба № 1/2004 г. за възнагражденията за адвокатска работа, (съгласно Определение № 50015 от 16.02.2024 г. по ч.т.дело № 1908/2022 г., на ВКС II т.о, Определение № 638 от 18.03.2024 г. по ч.т.дело № 757/2023 г. на ВКС, I т.о., Определение № 474 от 28.02.2024 г. по ч.т.дело № 961/2023 г. на ВКС, I т.о. и др. на ВКС), но тъй като последната е приета от съсловна организация, което съгласно цитираното решение на СЕС, национална правна уредба, приета от съсловна организация на адвокатите като Висшия адвокатски съвет трябва да се счита за ограничение на конкуренцията „с оглед на целта“ по см. на чл. 101, § 1 ДФЕС, затова и съдебният състав не следва да се съобразява с определеното в нея, а същата следва да служи единствено като ориентир при определяне на размер на адвокатското възнаграждение. По настоящото дело, с оглед проведените съдебни заседания и активността на процесуалният представител на жалбоподателя, съпоставена с фактическата и правна сложност на делото, съдът присъжда адвокатско възнаграждение в размер на 500 евро.

Воден от горното и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК, Административен съд София - град, III отделение, 10 състав,

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ по жалба на Л. Т. Т. Заповед № 610 от 29.12.2025 г. на началника на затвора – [населено място], с която са отменени Заповеди № 113 и № 114 от 20.02.2025г., с които на Т. е възложено да работи като санитар в медицинския център

ОСЪЖДА Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ да заплати на Л. Т. Т. сумата от 505.11 евро, представляваща разноски по делото.

Решението е окончателно.